

Dohányárusok Közlönye

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTŐZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESÍTŐJE.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest. VII., király-utca 9.
hova az előfizetési összegek valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

TARTALOM: A dohányegyedáru jövedelmi kimutatás az utolsó 10 év alatt. — Fárca. Kora hajnalban. — Előfizetésre való felhívás! — Vasárnapi munkaszünet és kereskedelmi kamaránk. — Szivarszikipkáról — Nagvárua—kísárus. — Dohányelárusítónők Bécsben. — Büntethető-e vagy nem. — Dohányárusok egyesülete. — Az új pénz. — Nedvessé lett, használatlan cigaretták. — T. Előfizetőinkhez! — Sok a panasz. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

A dohányegyedáru jövedelmi kimutatása az utolsó 10 év alatt.

Csinos imponáló számok, melyeket alant bemutatunk és a jövedelem évről-évre fokozatos emelkedése igen örvendetes jelenség. Igaz, hogy a tiszta jövedelem rovat néha hihetetlenül változik úgy, hogy a befektetésekkel sem indokolható, mégis az emelkedés állandónak és fokozatosnak vehető. Megfoghatlan azonban, hogy a forgalomban nem mutatkozik lényeges javulás.

Ausztriában épen az utolsó 3 év 2 millió forint körüli többlettel zárul, míg nálunk alig van különbség.

Ausztria jövedelmét a miénkkel együtt mutatjuk be könnyebb áttekinthetőség végett.

Az 1891., 92. és 93. években a javulás oly csekély, hogy az stagnálnak vehető. Ezen megállapodás oka bizonyára az üzemenet egyes hibájára vezethető vissza és az árusok egyes jogos kívánatainak figyelmen kívül hagyására, mert a fogyasztási kedv ma épen emelkedőben van.

A ki hazánk kereskedelmi és iparviszonyait ismeri, a ki a kereskedelmi

szellem örvendetes és minden vonalon mutatkozó rohamos emelkedését látja, az nem leplezheti csodálkozását, hogy épen a dohány egyedárunak miért kell pangania?

Mert a helyzet egy éven át 120.000 vagy 50.000 fittal javulása nem vehető javulásnak, különösen ha Ausztria statisztikai számaira tekintünk és nem feleljük, hogy odaát a kereskedelem általános hanyatlása felett sirmak.

Ha ezen tények okait kutatjuk: azt hisszük nem csalódunk, ha rámutatunk pár lapunkban közölt előbbi cikkünkre.

Mélyen gyökeredzik a baj oka és ezen gyökér ágai szerte-kasul elágaznak. Ha valaki időt és kedvet veszen hozzá és tollunkra ügyel, meg fogja találni, a mit keres.

Lehet fokozni a jövedelmet, de alaposan reform munka alá kell vetni az egész elavult rendszert.

Ott kell kezdeni a gyáraknál és végezni az elárusítók jogos kéréseinek teljesítésénél.

És most beszéljenek a számok.

Magyarország.

Dohányjövédék kimutatása:
millió forintokban.

Év	bevétel	kiadás	tiszta jövedelem
1884.	42.11	19.95	22.16
1885.	42.20	22.69	19.51
1886.	44.17	23.30	20.87
1887.	42.14	20.41	21.73
1888.	43.96	21.30	22.66
1889.	44.03	19.41	28.02
1890.	47.36	19.28	28.08
1891.	49.43	21.05	27.48
1892.	49.55	23.06	25.89
1893.	49.60	23.09	26.51

Ausztria.

Az osztrák jövedék bevételei, kiadásai s tiszta jövedelme az utóbbi évtizedben ekkép alakulnak:

Év	bevétel	kiadás	tiszta jövedelem
1884.	74.14	28.42	45.72
1885.	75.18	27.23	47.95
1886.	76.91	29.56	47.35
1887.	78.78	28.22	50.56
1888.	78.33	29.31	49.02
1889.	80.23	27.25	52.98
1890.	82.05	30.19	51.86
1891.	83.45	31.05	52.40
1892.	84.21	30.17	54.04
1893.	85.30	30.51	54.79

TÁRCZA.

Kora hajnalban.*

Irta: Agai Béla.

Az apró, kerek sárga kavicsok szerte-széjjel röpültek a fekete ménlovak kapálódzó patái alatt; a kékruhás komoly kocsis halkan esettintett egyet nyelvvel, megeresztette a gyeplőt s a hínó nyellan kigördült a nyaraló nyitott vasrácsozatu kapuján.

Tarján Olga ide-oda csuszolt a kocsi puha bársony ülésén, lassan-lassan közel simult Daruváry Zoltán aransujtásos melléhez s azután hirtelen megfogta az állat s izgatott hebegő hangon suttogá:

— Szerelsz?

Daruváry válasz helyett átkarolta az aszszony nyakát s megesókolta mindkét szemét.

Körülöttük minden esendes volt. A nyaraló már eltűnt a zöld lombok között, csak itt-ott csillogott elő egy-egy színes lampion, melyekkel a kertet feldíszítették; a szélfulalom gyakran felkapta a cigányok huzta keringő egyes töredékeit s elvitte fülkőkhöz. Ott még nagyban mulattak, ók voltak az első, kik távoztak.

* Rózsa Lapból.

Ók! meg pedig együtt, egy kocsin.

Vegre már a zenéből sem hallottak semmit. Az asszonyka becsukta szemét s kéjesen szívta magába azt a balzsamos, fűszeres illatot, melyet a nyitott lilaszínű orgonavirágok bocsújtottak a tavaszi légbé. Fülében még ott esengett a mulatók zaja, a poharak csengése, a tűzijáték patlogása, és az az isszonyu rekedt hang, melyet férje . . .

A kocsi nagyot zökent egy kátyúban, úgy hogy Tarján Olga oda hullott a Daruváry ölebe.

— Maradj, maradj — mormogá a hadnagy s reszkető ujjával végig simogatta Olga hamvas arczát.

Az asszonyka úgy beszélt fel hozzája:

— Jaj, ha hallottad volna?

— Mit?

— A férjem hangját. Majd megevett, mikor elmondtam.

— Tehát szóltál már?

— Szóltam. Levittem a kertbe s ott elmondtam neki mindent. Eleinte ordított, kiabált; bolond gyereknek s tudja az ég még minek nevezett; aztán alkudozni kezdett. Kért, könyörgött, már azt is megengedte volna, hogy te feljárd hozzá, de én ezt nem akartam. Vagy- vagy. A tiéd akarok lenni, egyedül csak a tiéd.

Mit csinálnak olyan vén medvével, mint ő. Alig törődött velem az egész nap, s este, mikor bejött hozzám, mindig olyan rossz szagu szivart szitt. Ki nem állhatom a füstöt. S most megszabadulok tőle. Oh Istenem, szabad vagyok, a tiéd vagyok!

— Az enyém vagy! — dadogá kissé nehéz nyelvvel Daruváry s magához ölelte az asszonyt. Olga hirtelen ijedten nézett rája.

— Te Zoltán, én azt hiszem, hogy . . . te egy kissé . . . kissé sokat ittál.

— Én . . . én! — csuklott a hadnagy — én, bizony isten nem vagyok berugva. Nézd, hogy tudok még jární . . . Én . . . berugva.

Daruváry felkapta a kardját, kiugrott a robogó kocsiból s versenyt szaladt vele a széles sötét erdőszegélyen.

— Hollá kocsis! Áljon meg! Zoltán! Zoltán! mit csinálsz, jer ide! Kocsis! Kocsis!

A kocsi megállott.

— No elhiszed most — lihegte Daruváry nagyot kacagva, midőn Olga rémült arczát látta.

— Menj, menj, úgy megijesztettél! Most megbüntelek. Kocsis! üljön maga a helyemre, én hajtom majd a lovakat.

Tarján Olga felkapaszkodott a bakra, megragadta a gyeplőket s a lovak közé vágott. Pajzán jó kedvük kerekedett. Daruváry ereiben

Előfizetésre való felhívás!

Mult számunkkal új negyedév kezdődvén, új előfizetést nyitunk. Felkérjük tehát mindazon kis- és nagy-dohányárusokat, kik eddig a Dohányárusok Közlönyére elő nem fizettek, hogy az előfizetési összeget minél előbb küldjék be annál is inkább, mert ezen szaklap létfeltétele, hogy minden magyarországi dohányárus rá előfizessen.

A Dohányárusok Közlönye

előfizetési ára:

félévre 2 frt 50 kr

mely összeg a kiadóhivatalba (Budapest, Király-utca 9.) küldendő.

Budapest t. kávéháztulajdonosai

mai napon megküldve kapják a Dohányárusok Közlönye ez. lapot, melynek egyik új rovata minden dohányos embert igen érdekelni fog. Felkérjük tehát a t. kávéháztulajdonos urakat, hogy látogató vendégeiknek kedvükbe járandó lapunkra előfizessenek.

A Dohányárusok Közlönye

előfizetési ára:

félévenként 2 frt 50 kr.

A pénz küldendő a kiadóhivatalba

(Budapest, VII., Király-utca 9. sz.)

Vasárnapi munkaszünet és kereskedelmi kamaránk.

A dohányárusok vasárnapi munkaszünetét tárgyaló egyik előbbi cikkünkben rámutattunk, hogy az „Alsó-ausztriai kereskedelmi kamara” mily erőlyesen lépett sorompóba az ottani dohányárusok vasárnapi munkaszünete érdekében.

Ezzel kapcsolatban kértük a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy a főváros 1200 dohányárusa érdekében hasonló mozgalmat indítson.

Tudunkkal ez mai napig meg nem történt, noha a kamara minden tagjának lapunk kérdése számát megküldöttük.

Nincs kizárva, hogy előbb a már régebben napirendre tűzött kérdéseket tárgyalják ott le; az sem lehetetlen, hogy már intencziók szerinti indítvány tételét és valamely legközelebbi ülésre ki is tüzetett; de nekünk erről tudomásunk nincsen.

Ha tehát ma e tárgyra visszatérünk, azt csak azért tesszük, mert nem tudjuk hinni, hogy ezen komoly testület, melynek kötelessége a kereskedelem minden ágának érdekeit a jog és méltányosság keretén belül képviselni, ily fontos kérdés elől kitérni akarjon.

Jól emlékezünk egyes urak ígéreteire, melyek különböző kaszinókban, körökben elhangoztak a választások előtt, mikor a különböző tényezők képviselőiteinek mandátumairól volt szó.

Jól emlékezünk azon számos becses ígéretekre, mely épen a kiskereskedés minden ágának érdekmegóvása körül forgott.

Nem akar ez szemrehányás lenni a megválasztott urakkal szemben; sőt, mi hiszünk, hogy teljesítették kötelességüket.

Épen azon reményben, hogy teljesítik kötelességüket, ismét felhívjuk figyelmüket arra, hogy a fővárosban 1200 dohányárus fengődik, kik azt hiszik, hogy joguk van azon kis jövedelményhez, melyet minden más üzletágnak a törvény biztosít; de tőlük megtagadják.

Tudjuk, hogy a dohányárusok vasárnapi munkaszünetének kérdése a m. kir. pénzügyminiszter tárczája alá utalt kérdés, ámde azt is tudjuk, hogy a kamara komoly akciója, melyhez a dohányárusok érdekelt ezrei csatlakoznak — eredménytelen maradhat.

Kétség sem fér ezen törekvés jogos voltához: mert hiszen a pihenésre vasárnap annak lehet legnagyobb szüksége, ki egész héten legtöbbet dolgozik és a proletár 8 órai munkája helyett 14—16 órát dolgozik naponta.

A pénzügyminiszterium aggálya könnyen kitalálható. A consum megcsappanásától félnek, ha vasárnap délután nem árúsítanak szivart.

Hiszem a fogyasztó előre bevásárolhatja szükségessé készletét.

A ki dohányos, az okvetlen előre fog bevásárolni: élvezetét kényelmének feláldozni nem fogja.

A jelenlegi helyzet, hogy bezárás esetén a kapu alatt kell elárúsítani, unikum a maga nemében és a fővárosra szegyenletes állapot.

A kamara határozottan hivatott ezen kérdés megoldására; mert egy önálló üzletág és nagyszámu kereskedő csoport jogos érdekeinek megóvásáról van szó.

Szivarszipkákról.

Dohányzók sokszor felvetették már a kérdést, hogy milyen szipkát használjanak, hogy élvezetük zavartalanabb legyen és egészségük jobban megőriztessék: közelebről a szájuüreg és nyelv normális állapota.

Vannak, kik a borostyánszipkát tartják legjobbnak, mert kemény, a nicotint nem szívja magába és sima lévén, aszájban tartani kellemes.

Mások a feketére szivott tajtszipkát jobbnak tartják, mert ez minden jó kellekkel fel van ruházva és maga a szipka átszivása csak fokozza a szivarzás élvezetét.

Ismét mások fa-szipkát szeretik jobban, mert olesó és sűrűn megújítható.

Tisztság szempontjából a papír szipkának van legtöbb barátja.

Ez utóbbiak véleményéhez csatlakozunk mi is. A papírszipkának szerföltötti előnye, hogy mindig új, tiszta, nicotint és egyéb piszoktól mentse és így a torkot kiméli.

A borostyán szipka kellemességét letagadni nem lehet; mert keménységi fokánál fogva a nicotint nem szívja fel és így könnyen tisztítható. Figyelmelen kívül nem hagyható azonban, hogy a fel nem szivott nicotint a belfületeken megcsomósodik és ha a szipkát sűrűn nem tisztítják, az könnyen a torokra szalad; a mi igen ártalmas.

bizsergett a vér, agyát lefogta a pezsgő gőze; esillogó szemével csak az Olga karesu derekát látta, a a mint ott hajlongott előtte, mint a nádszál, mikor a szél hajtja.

Feltérdelt az ülésre s úgy igyekezett átkarolni az asszonykát, ki nagyokat csórtetve az ostorral vígan hajtotta a kocsit, a szélfuvalom meglendítette nyitott haját; Daruváry el-el kapkodva csókolgatta azokat.

— Zoltán — szólt az asszonyka — mit szól majd családod, ha elveszel.

— Családom? Mi közöm hozzá; a magam ura vagyok, azt teszem, a mit jónak látok. Punctum.

Hirtelen valami szokatlan henczegési vágy fogta el:

— Hm! Olga, tudod, ha te fess asszony volnál, akkor mi most valami nagyszerűt tehetnénk.

— Mit?

— Még ma egymásé lehetnénk. Hét óra-kor indul a vonat, mi szépen reálülünk s leutazunk birtokomra. Megszóktettek. Ebből nagy botrány lesz. A ferjednek válnia kell és mi, — mi a mennyországban leszünk.

Olga felsikoltott örömben.

— Jaj de kitűnő! Tehát még ma, most mindjárt. Látom, hogy szeretsz, igazán szeretsz... Csókolj meg; itt meg itt; a szememet... a nyakamat... a főletem... úgy... úgy...

Lassankint beértek a városba. Olga lekívánkozott a bakról; Daruváry is fájlalta már minden esontját a térdepeléstől; tehát ismét egymás mellé ültek vissza a kocsiba. Az utczák még üres-ek voltak, a kocsis dűbörgését a házak visszhangzó falai három-négyszeresen nagyították. A pékek is csak most nyitották ki üzleteiket, a posta s a hírlapok kocsijai lassan koczogtak ki a pályaudvarok felé.

Tarján Olga fájni kezdett. Magára rántotta a prémes kabátját, jól beburkolódzott abba s azután visszadől a sarokba. Alig szólt valamit. A hosszú kocsikázás össze-vissza törte testét, a hajtástól megszajgott mindkét keze. Szempillái le-lecsukódtak, fejét alig bírta egyenesen tartani, nagyon álmos volt. Daruváry is meghuzódott a sarokban. Az az átkozott pezsgő úgy hasogatta fejét, mintha késeket vágtak volna beléje. Minden kocsirázásra egész testével hol előre bukkott, hol hátra...

A lánczid felől hideg szél kezdett fujni s azután nemsokára megeredt az eső. Eleinte csak lassu cseppekben szitált, későbbben már érezni kezdték, mint hatolnak át a jéghideg cseppek a takarón, mint tapad testükhöz a sikamlós, nedves ruha.

— Szeretnék valami kávéházba menni — mormogá a hadnagy — egy csésze teát innék.

— Jer hozzám majd kapsz. Maradjunk most együtt.

— Nem bánom. Hé kocsis, gyorsabban, gyorsabban! Czudar idő van!...

Az a langyos, petyhüdt levegő, mely feljűk csapódott a kis szalonból még jobban elbágyasztotta őket. Olga nem kellett fel senkit, hanem maga hozta elő a téakészüléket s forralta a vizet.

Daruváry levetette magát egy székbe s onnan nézte, mint jár fel és alá ez az asszony. A derengő szűrkeségben olyan halványanak látta, a szeméi alatt nagy karikák feketéltek, a haja is csapzottan hullott homlokára...

Daruváry kedveltenül fészkelődött helyén. Olga, miután meggyújtotta a borszeszt, fölkaporodott a divánra, maga alá huzta nedves, hideg lábait s kidülledt, égető szemekkel bámult a fellobbanó kék lángokba.

— Csendesem maradjunk — sutfogá — nem kel-tünk fel senkit. Minden meg van, csak a czukrot nem találtam. Jó lesz így is, csak valami meleg legyen.

Daruváry bölintott. De a mint az első kortyot lenyelte abból a vörös, forró, méregkeserű folyadékából, undorral tette le a csészét.

— Nem kell; nem bírom így inni.

Azután hátra vetette magát székében s egy cigarettára gyujtott. Majd meg felesatolta kardját s felállott.

Azonkívül az ily nicotinnal körülrakott szipka dohányszagúvá teszi a száját, a mi igen kellemetlen.

A tajt-szipka még egészségtelebb. Mig új, telítve van viaszsal, melyet gondosan kell róla letávolítani. Ha gyengén szívják, rossz szagú, ha erősen, árt a tüdőnek.

Ront az élvezeten, mert a szivar jó aromájába a viasz bűze vegyül.

Fa még kevésbé ajánlatos, mert ebben a a nicotín azonnal letelepszik. Csak akkor ajánlható, ha valaki minden második, harmadik szivar után újat vesz használatba.

De fa-szipkát épen megtakarításból használnak sokan és hónapokig egyből szivaroznak, nem is sejtve, hogy gégejüknek és tüdejüknek ezzel mily kárt tesznek.

Egy jól készített papír-szipka a legajánlatosabb, de helyes használat előtt a ludszárnny végét megperzsélni, hogy az a nyelvet fel ne horzsolhassa.

Már olcsósági és tisztasági szempontból is ez legjobb: mert naponta kettőt használva el — sem költséges.

Szivaros embert gyakran pillanatnyi szédülés, rosszullét fogja el, ilyenkor a rossz szivart okozza, pedig a rosszullét oka a szipkában van és nem a szivarban.

Általában véve tanácsos, hogy egészségi, tisztasági és élvezeti szempontból egyaránt az eddiginél több gondot fordítsanak a szipkákra.

Dr. Krull.

Nagyárus — kisárus.

Ha van valaki, úgy mi vagyunk oly helyzetben, hogy a dohány nagybani árusok és kicsinybani árusok egymással sajátos viszonyairól írjunk. Különösen érdekes e két egymásra utalt üzletrész viszonya a fővárosban, a hol a forgalom nagy és a közvetlenség folytán az ugynevezett „kiválasztás” is divatban van. Ez a viszony sokszor csap át a kellemetlenség terére.

A kisárusok azzal gyanúsítják a nagyárusokat, hogy protekciót üznek; hogy vevőik között különbséget tesznek; az erősen keresett világos szivarokat maguknak tartják meg; de ha valaki dohányzó és a nagyárus vevője, csakhamar tapasztalni fogja, hogy nála sem kaphatja a kért minőségű szivart.

— Szervusz Olga! Megyek haza aludni.

— Az asszonyka ijedtében alig birt beszélni.

— Mi . . . micsoda haza? Hát a mi utunk! Mindjárt 6 óra . . .

— Ah úgy — ásitott nagyott a hadnagy — Olga kérlek, fáradt vagyok, a bor elkábitotta a fejemet . . . hisz reá érünk még . . . Végezzük el szép csendben. Hisz azért szerettek nagyon, de nagyon . . . Szervusz viszontlátásra holnap . . .

Tarján Olga még csak nézte-nézte, hogy megy el a hadnagy; felkőnyökölt a pamagra s hallgatta, mint verődnek a sarkantyuk a piros márvány lépcsőkhöz, mint távoznak a lépések mindig messzebbre és messzebbre . . .

S mikor már nem hallott semmit, felugrott a pamagról, megrántotta a esengettyűt:

— Vekőztessen le — szólt szobaleányához. Miközben az leoldá ruháit, nyugodt, hideg hangon mondá:

— Ha jövöre eljön Daruváry hadnagy ur, nem vagyok számára ilthon. Nem fogadom többé. Nézze meg kérem rögtön, hogy megjött-e már férjem. Kérem magamhoz; csak a szivarját hagyja künn, mert ki nem állhatom a dohányfüstöt

Ezen laicus torzsalkodások oly régiék, mint maga a dohányegyedáruság: de a beavatott előtt értékük meglehetősen gyermekek alacsonyására süllyed.

A nagyárus semmiképp nem befolyásolhatja a szivar minőségét; nem lehet róla, ha a gár világos szivart nem készít és végre ha már egy kis mennyiségű világos szivart kap is, legjobb akarattal sem juttathat belőle minden vevőjének.

De nem szándékunk a nagyárusokat védelembe fogni; mert hisz erre nincs is szükségünk.

Most rátérünk azon jelenségre, mely az örökös torzsalkodásnak indító okát képezi, tudniillik azt állítják, hogy a szép szivart a nagyárus saját kisárudájának visszatartja.

Szeretnénk mi üzletembert látni, ki nem cselekednék így; de nem szabad elfeledni, hogy a nagyárusa jövedelme alig elég költségei fedezésére és hogy a nagyárus rá van megélhetési kényszerből utalva kisárudájára különös figyelmet fordítani.

Audiatur et altera pars. A másik oldalon pedig örökös a panasz, hogy mily kellemetlen a folytonos zsörtölődés, kifakadás, teljesíthetetlen kérelem hallgatása. A mellett a kisárudák gombamódra szaporodván, a nagyárusnak emberfeletti phisikai munkát kell végeznie.

Szóval kölcsönös a panasz, elkeseredés és teljes egyetértés; békesség csak akkor van közöttük, ha — alszanak.

Mi meg tudjuk érteni mindkét felet; de mire jó ez a gyűlölködés? Hiszen ez célra nem vezethet. Az üzleti érintkezés csak úgy lehet kellemes, ha az egymásra utalt felek egymást megértik, megbecsülik. Ha ez nincs, ha az üzembe a torzsalkodás vegyül, csak az üzlet veszt vele.

Jól tudjuk, hogy kényes tárgyhoz nyultunk; jól tudjuk, hogy soraink egyeseknek nem fognak tetsetsni. De tudjuk azt is, hogy egy tárgy higgadt megvitatása csak haszon lehet. A tárgyilagosság szemüvegön kell az ily dolgoknak szemébe nézni, melyek kicsinyesek, csak évek hosszú során át izmosodtak meg ily kellemetlenekké.

De ha mi arra kérjük a fővárosi kisárusokat, hogy kívánalmaikat a viszonyok megismerése után a lehetőség határában belől tartsák; ha mi a mellett kardoskodunk, hogy a kis- és nagyárusok végre barátságosan érintkezzenek egymással, ha a két osztály egymásra utalt-ága alapján a kölcsönös támogatást kérjük, egyttal felkérjük a nagyárusok figyelmét arra, hogy a trafikosok javai legalább annyira fáradozzanak, a mennyire hatáskörük megengedi.

Még sosem hallottuk, hogy a főváros nagyárusai a kisárusok előnyeit czélzó tanácsokat adtak volna a hivataloknak. Még nem tudunk róla, hogy valaha a nagyárusok közös megbeszélés alapján folyamodtak volna a miniszteriumhoz a forgalom megkönnyítése érdekében a kisárusok érdekében is.

A nagyárus tanítsa, világosítsa fel a kisárust, különösen míg kezdő és legyen felfelé szószólója minden nagyárus a hozzá utalt kisárusoknak. Természetesen erre közszeríteni egy nagyárust sem lehet. Egyik sem köteles oly teendőket végezni, mely nem függ össze szorosan egyéni érdekeivel. De ha termés, meg fogna szünni a zsörtölődés, elégedetlenség, mely ajtóról ajtóra jár.

A fogyasztó panaszkodik a kisárudában, a kisárus a nagyárudában. A nagyárusoknak módjukban áll eszmecsérét folytatni, a helyzetet megjavítani és ha kell, kívánalmaikat illetékes helyre juttatni.

Dohányelárusítónök helyzete Bécében.

Érdeklődéssel és éber figyelemmel kísérünk minden mozgalmat, mely a dohányárusok előnye érdekében indított.

A Bécében lévő trafiksnök rendszerint egy elárusítónök tartanak, ki az üzletet vezeti. Nálunk ez nem lehet, mert kötelezőleg csak az vezető lehet az üzletet, akinek nevére az engedély kiadott. Mint alanti tudósításból is kiténik, Bécében sok komoly testület érdeklődik ezen keresetág foglalkozás iránt. Sajnos, a mi viszonyaink nem oly kedvezők. Nagyobb testületek nem törődnek a kisebbekkel. Egyik keresetág nem lép sikra másikért.

Hol nagyobb az érdeklődés, azt legjobban bizonyítja az alanti.

Bécében a „Kereskedelmi alkalmazottak” körében Auszterlitz ur behatóan foglalkozott a dohányelárusítónök helyzetével és azt az összes női munkások között a legrosszabbnak találta. Ezen szegény nőkben is felébredt emberi voltak tudata és most a vasárnapi munkaszünetet követelik. Ezen nők télen 7, nyáron 6 óraker máris az üzletben vannak és megszakítás nélkül ott dolgoznak esti 9—10 óráig: tehát naponta 14—16 óráig; ezért nyomoruságos 25 frt ritkán 50 frt fizetést kapnak. 60 frt fizetés nagy ritkaság és külvárosrészen a leglább 30—35 frtnál feljebb sohasem viheti.

Jövedelmük ellen — jellemzően — még sem panaszkodnak soha. Felmondási idejük nincs. Minden nap elküldhetik őket vagy mehetnek önként.

A viszonyok folytán déli 12 óraker sem zárják a tőzsdéket. A vasárnap nyitva tartást nem látja szükségesnek, mert a dohány nem élelmiszer és mindenki előre vásárolhat egy napra valót.

Ezen nők szociális helyzetének javítását a vasárnapi munkaszünet kieszközölésével kell és lehet megkezdeni.

Losser dohányárus csatlakozik Auszterlitzhez: de rámutat az ellenérdekre, mely a dohányárusa tulajdonosa és a kauzeiót letett elárusítónök között van. A tulajdonos érdeke, hogy vasárnap is nyitva legyen üzlete, hogy forgalma nagyobb legyen. Csak irigység és önzés állhatja útját ezen nők helyzete javításának és a vasárnapi szünetnek.

Ryba kisasszony szerint az elárusítónök csak átmeneti kenyérkeresetnek tartják alkalmazásukat. Csak czifrán akarnak öltözödni, hogy jó társasághoz jussanak.

Ezen szociáldemokrata hölgy gyanúsításaira bizonyára megfeleltek volna az elárusítónök, ha lett volna jelen csak egy is, mert nem volt helyén gyanúsítani annyi száz tisztas leányt a védelem kizárásának tudatában.

Büntethető-e vagy nem?

Előfizetőink köréből levelet kaptunk, melyben a felvetett kérdést elég fontosnak tartjuk arra, hogy vele behatóbban foglalkozzunk.

Mint hogy az adandó válasz az elárusítási szabályzattal szorosan összefügg, a szerkesztői üzenetek keretét szűknek találtuk és e helyen foglalkozunk a kérdéssel.

Egy dohányárus azt kérdi tőlünk, hogy szabad-e neki nagyobb mennyiségű török-dohányt adni vevőjének?

Erre válaszunk, hogy minden kért mennyiséget adnia szabad, sőt kötelessége.

Most következik a kérdés fontosabb része. Nem vagyok-e köteles a kincstár közegeinél jelenteni, ha ugyanaz a vevő nap-nap után hosszú ideig 3—4 izben vásárol nagyobb mennyiséget?

Erre feleletünk, hogy a dohányárus nem kötele feljelenteni senkit, erre nem kényszeríthető.

Azt hisszük azonban, hogy általa gyanusnak vélt üzletektől vagy vevőtől távol tarthatja magát a dohányárus.

Büntethető vagyok-e én, ha cigarettát titkos gyártónak dohányt adok el?

Természetesen! Abban a perczen, mihelyt ön tudja, hogy vevője cigarettát gyárt a vett dohányból és ön mégis elad neki kinstári árut, tudva segédkezik bűnös üzelmén és így büntereszes, tehát igen is büntethető.

Kell nekem tudnom, hogy a vevő mit csinál a tőlem vett áruval?

Nem. Határozottan nem. De engedelmevel, ezt a kérdést kár volt szerkesztőségünkhez intézni.

Mert vagy azt akarja csak tenni a mi jogos és törvénybe nem ütközik, vagy ennek ellenkezőjét van szándékában tenni és csak a következményekre kíváncsi. Ez utóbbit már hatáskörünkön túl levőnek tartjuk.

Annyit azonban figyelmeztető óvasul kötelességünk mondani, hogy ha a bűnösség megállapítható nem volna is; de inkorrekttség eljárásában van, el fogja veszíteni elárútatási jogát, minden kárpótlás nélkül.

Sok dolog van, mely közvetlenül nem büntethető. És a vizsgálatot vezető hivatalnok át fog látni a szítán és tisztlában lesz az intencióval és ilyenkor jogában áll a jogot megvonni.

Az ily büntetéssújtás a pénzbírságnál érezhetőbb.

Ugy is sokszor büntetik a dohányárust, mikor észébe sem volt szabályellenesen eljárni; ezéri ilyen kérdéseket felvetni sem volna sa-

bad, de ha már fel lett vetve, mi válaszolunk rá, hogy a megtévedő elmét az igazak ösvényére visszavezessük.

Dohányárusok egyesülete.

Aki ezen szakmát és ezer bajait jól ismeri; aki hallaná a hozzánk érkező panaszok sokaságát, aki az egyesek sérelmeit elsíró levelek halmazába belekinthet: aki ezen sok ezer örökös panaszszal telt üzlet érzékeny sósóhájait hallgatná, az méltán csodálkozhatnék azon, hogy saját sorsának javítása iránt is mily kevés érzés van a dohányárusokban.

A dohányárusok egyesületéről beszélünk. Egyesek — szörványosan, kik meggyőződtek, hogy ily egyesület az ezernyi baj ellen nyújthatna javítást — jelentkeztek. De ezen egyesek száma oly kevés, hogy a létesítés alapját nem képezhetik és ezért a többiek iránti kíméletből sem közölhetjük most még neveiket.

Miért nevezzük meg ezen pár igen dicséretes, komoly törekvő árúst oly eszmével kapcsolatosan, mely talán sohasem valósítható meg?

Ez utóbbi esetben, tudniillik ha mi mégis csalódtunk volna komoly törekvésünkben, ha nem tudnánk a dohányárusok a tespedés nyagalmából felkelve saját jól felfogott érdekükben mozogni, akkor ezen közöny elébb-utóbb keserűen megboszulandja önmagát.

Nem akarunk ismétlésekbe esni, nem akarunk senkit ismétellen felszólítani egyesület alakítására; de annyit mondhatunk, hogy irigyeljék a legkisebb üzletgát is; mert ebben van testületi szellem és hozzátartozói egységgé alakulva meg tudják óvni érdekeiket be- és kifelé egyaránt.

Sajnos, eddigi tapasztalataink után a dohányárusoknál üzleti szellemet, érzékenységet megértését nem láttunk.

A legfontosabb életbevágó kérdések felett is bámulatos közönyt nyel siklanak el.

Noha minden egyes tudja, hogy mily bajokon kellene segíteni, noha minden egyes át van hatva azon tudattól, hogy ez az egyedüli út a helyzet megjavításához; ha mind kicsi és nagy egyaránt közös erővel egyesülten fejt ki ténykedést és noha a jóakarát meg van mindegyikben, a kezdeményezés előbbi kitérésen hajótörést szenved az egész dolog.

Mi tartja vissza a kis- és nagyárusokat saját előnyük megvédésétől? Talán a félelem? Kitél, miért félnek? Vagy az egyesületre költendő összeg? Ezt sem hisszük. Hiszen a pár fillért, a tagsági díjat a legszegényebb trafikosné is könnyen és szívesen adná.

Mi tartja tehát a többséget visza a jelentkeztől, míg — többen lesznek?

Itt a bökkenő!

Várnak, míg nagyszámú jelentkező van. Várnak, míg mások kezdik. Mindenki akar de utolsóelőtti szeretne mindenki lenni.

Ily indokolatlan tartózkodás a legjobb ideát is megölheti.

Mi azon meggyőződéssel vettük az ügyet kézbe, hogy eszménk általános helyeslésre fog találni és hogy szerkesztőségünkkel kapcsolatosan csak hasznára lehetünk vele minden dohányárúsnak.

Kétszer is felszólítottunk oly ügyben, hol minden szót fölöslegesnek véltünk.

Egyesek jelentkeztek, mi sok jelentkezőre várunk.

Ha pedig csalódtunk volna, ha jelen figyelmeztető soraink után sem jelentkeznek tömegesen, akkor — — — mi megtéltük kötelességünket és lelkiismeretünk akkor is nyugodt lehet, ha a közöny megátolta eszménk megvalósítását.

„LE GRIFFON“

valódi franczia legjobb és legkedveltebb
szivarkapapir és szivarkahüvelyek.

A t. viszonteladók becses figyelmébe ajánljuk, hogy

„LE GRIFFON“

a tényleg legjobb és legkedveltebb szivarkapapir és minden papir-
és norinbergi nagykereskedésben gyári áron kapható.

Segíts magadon és Isten is megsegít, tartja a közmondás.

Mi megtettük kötelességünket, ám lássuk, kik és hányan jelentkeznek.

Az új pénz.

Sajátságos és egyuttal bosszantó, hogy minden változás, mely akár a forgalmi áru, akár a pénz tekintetében történik, a nagy és kis dohányárusok hátrányát jelenti.

Ma 50, 5 és 1 forintos papírpénzek vannak forgalomban, melyek a dohányárudákban leg-sűrűbben megfordulnak. Kezelésül könnyű és időt kiméző voltak miatt igen jó volt.

Most lassankint a feledés homályába fognak ezen papírpénzek merülni: beköltöznek helyükbe ezüst forint, arany és ezüst koronák.

Borsózik az ember háta, ha rá gondol, minő kellemes lesz az érintkezés trafikos és fogyasztók között.

Egy 10 forintra vagy 20 koronásra 9 ezüst forintost és egy nagy marék fillért olvasni vissza. A vevő zsebeinek leszakadását fogja félteni.

A dühös pillantások özönét kell majd a trafikosnénak túrníe; pedig neki a valuta-szabályozásra aligha volt nagy befolyása.

Szent Melárdus! Hát az áru kivétel? Mint fognak örvideni a nagyárusok és hivatalnokok, ha egy nehéz kocsit gördítenek orruk elé, melyből hamiskásan kacsintanak ki az ezüst forintosok.

Mert az arany 20-koronás előreláthatólag oly pénz lesz, melyet — kis helyet foglalván el és könnyű lévén — tartogatni fog mindenki míg csak lehet és csak veres betűs ünnepnap vált fel egyet; míg a zseb kiszakadást kikerülendő, a nehéz ezüst forintostól fog mindenki szabadulni akarni.

Az arany 20 koronást azért is tartogatni fogják, hogy ha ismét 10 frt 60 krra emelkednek értékük, nyerjenek rajta.

Az osztrák-magyar bank 10, 100, 1000 frtos papírjai aligha fedezik azon szükségletet, melyet a papírpénz jobbanszerető kereskedők óhajtanának.

A nagy -és kiskereskedők ritkán fognak papírpénzt látni és oda jutnak, hol a németországi kereskedő van, ki végtelen örvend, ha papírpénzt válthat.

No de várjuk türelemmel be a közel-jövőt. Talán a bizonytalanság kölcsönöz csak sötét szemüveget.

Mindenesetre a nagy- és kis dohányárusok kívánalmainak teszünk eleget, ha már most rámutatunk az eshetőleges kellemetlenségre, várva oly intézkedéseket, melyek legalább az átmeneti időt megkönnyítik.

Nedvessé lett, használhatlan cigaretták.

Ismétlen kénytelenek vagyunk azon sajnálatos tényre mutatni, hogy a közelmúlt napokban ismét nedves, használhatlan cigaretták lettek kiadva.

Mint hogy biztosan tudjuk, hogy van egy oly miniszteri rendelet, mely az ily használhatlan áru kieserését kötelezővé teszi, kérjük a megfelelő hivatalt, hogy ezen felsőbb rendelkezésnek eleget téve, az ily rossz árut cserélje ki.

Mint hogy ezen rendelet minden nagyárust érdekel, jó volna újra köröztetni közöttük. Ha valamelyik olvasónknak ezen miniszteri rendelete megvolna, igen leköteleznék lapunkat, ha ezimünkre beküldené.

T. Előfizetőinkhez!

Lapunk czelja lévén a dohány nagy- és kisárusok érdekeit minden irányban szolgálni; időnket teljesen a dohányelárusítók érdekeinek szentelni; szerkesztőségünkben egy külön tudakozó osztályt rendeztünk be, a hol minden t. előfizetőnknek bármely dohány és szivar elárusítási szakmába vágó szóbeli vagy levélbéli megkeresését készséggel elintézzük és kimerítő szaktanácsokkal pontosan szolgálunk.

Felkérjük tehát t. előfizetőinket, hogy legnagyobb bizalommal forduljanak megkeresésükkel hozzánk; szakavatott gyors válaszról mindenkit biztosíthatunk

Szerkesztőségünknek sikerült állandó munkatársul oly jogi tanácsadó megnyerni, ki esetleges sérelmek törvényes utoni orvoslását, szakmába vágó beadványok szerkesztését, ügyek sürgetését stb. t. előfizetőink részére készséggel fogja elvégezni.

Sok a panasz,

hogy a vámháznál igen sok idővesztéssel jár a bélyeg és váltó űrlap kivétele. Nem volna-e helyes és ajánlatos a Journált

„LE GLORIA“

szivarkapapir és szivarkahüvelyek

az elismert

legjobb és valódi francia gyártmány

JOSEPH BARDOU és FILS-től Perpignanban és Párisban.

☞ Szivarkapapir **csak akkor valódi francia**, ha a gyáros czime világosan ki van tüntetve. ☞

a nyomatványkezeléstől elkülöníteni, mert ez utóbbi a kezelőt nagyon igénybe látszik venni.

Általában üdvös volna a bélyegkiadásnál gyorsabb eljárást behozni.

Szerkesztői fiúzetek.

B K Sajnáljuk. Nem teljesíthetjük kérését; mert ott nincs befolyásunk.

A O B-ben De nagyra becsülheti a kérdéses személyt.

N. O. A. Bp. Természetesen. A nagyárus köteles önnek árut kiadni. De talán nem egész hűen adta elő a dolgot? Azután gyakran a nagyárus maga sem kapja azt a minőséget, amit a magazintól kért, mert ott is kifogyott. Ilyenkor hogy ő sem adhat kisárusainak, azt megbocsáthatja neki.

F. T. Nyitra. Miért hallgat? Szellemes sorait mindig szívesen látjuk.

Ujpest. Csak bátran küldje be. Egy szerkesztő sem árulja el, hogy kitől kapta adatait, csak ha bíróság kényszeríti erre.

A. F. Bpest. Fenti válasz önnek is szól.

N. Bpest. Igérvényeket kérő sorai elkésve jutottak hozzánk, ezért csak a legközelebbire előjegyvezhettük. Többire legközelebb.

C. P. Bpest. Ön kérdi tőlünk, hogy szabaduljon meg pár tolakodó vevőjétől? Jó; íme pár tanács. Ne beszéljen vele mást, mint igen, „nem”. Ne nyújtson neki alkalmat az üzletben hosszas tartózkodásra. Oly ládikát tegyen mindig elé, melyben csak 4-5 szivar van, ebből is fele törött. Ha ez sem kergeti el, akkor kegyed helyett szolgálja őt ki mindig az édes anyja.

A. József Bpest. Lapunkra halmozott dícsérő sorait köszönjük. Nem fogunk soha olyasmit közölni lapunkban, mit alkalmasnak nem tartunk. Így nem közölhetjük kívánata ellenére lapunkat dícsérő sorait. Azt mondjuk például magunkról, hogy mi egy kitűnő lap vagyunk, hogy a mi lapunk hűzgapótló a trafikosokra nélkülöz-

hetlen? Aki ezt magától be nem látja, az nem is érdemes rá, hogy megértse intenczióinkat.

Elvégre a világoság, az okosság ha lassu is, de győz a sötétségen, a korlátoltságon.

A. S. Bpest. Hogy mit tegyen? Azt kérde tőle. Tanácskozzék vele és feleségül menjen hozzá.

K. Bpest. Hogy épen a költői kedélyű hölgyek hagyják el zászlónkat? Bizony sajnáljuk, hogy nem zenghetünk Cyrai költeményeket, hanem prózai igazságot kell mondani. Hogy épen ezen poétikus hölgyek kenyere érdekében irunk prosákat: ezt kellene nekik kissé megérteniük. A. Z. F. K. A. H. Zs. S. Bpest. Levelekből fogunk válaszolni.

Nagyfőzsdés. K Hja! Ha ez és sok hasonló nem volna, akkor isteni élvezet volna nagyárusnak lenni, de így No de ezek ellen eleget küzdünk lapunkban. Türelem? Az van! Erő? Az is van! Képeség? Talán az is és így az eredmény nem maradhat el.

La Cocarde

szivarkahüvelyek és szivarkapapír
a legjobb és
valódi francia gyártmány.

Kapható
minden papírnagykereskedésben
és
dohánytőzsdékben.

KNOPP és STEINER

első magyar

czimtablagyár, érczöntőde és éremverde
ajánlja mindennemű

TŐZSDE FELIRATI TÁBLÁIT

a legjobb kivitelben.

GYÁR:

BUDAPEST,
VI. kerület, Ó-utca 12. szám.

Magas jutalékot

illetve **kész fizetést** is adunk **ügynököknek** törvényesen engedélyezett sorsjegyek részletfizetésre való elárusításáért. Ajánlatok czimzendők

ADLER és TÁRSA

fővárosi váltóüzlet társasághoz

BUDAPEST.

Budapest Terézvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság váltóüzlete.

Értesítjük a „Dohányárusok Közlönye“ t. előfizetőit, hogy **1894. január 2-től kezdve** magy. kir. nyeremény-sorsjegy és igérvények nagybani kibocsájtását és terjesztését elkezdjük.

IGÉRVÉNYEKET

bocsájtunk ki :

**1864-ki államsorsjegyekre,
1870. Magy. kir. nyeremény-sorsjegyekre,
Tiszai és Szegedi elsőbbségi kölcsönökre,
Osztrák hitel-sorsjegyekre,
Bécsi községi sorsjegyekre,
4°/_o Magy. jelzálog-sorsjegyekre,
3°/_o Osztrák földhitel-sorsjegyekre.**

Ezen lap kiadóhivatalának megkeresésére a kiadóval oly megállapodásra jutottunk, hogy a **Dohányárusok Közlönyére előfizető** trafikosok nagyobb jutalékban részesülnek az **eladott igérvények után, mint mások, illetve oly nagy jutalékot, mint egyetlen pénztintézet sem ad elárusítóinak.**

Hogy az összeköttetés kényelmesebb legyen, a dohányárusoknak **közvetlen a „Dohányárusok Közlönye“ kiadóhivatalához kell fordulniok,** hol a mi igérvényeink felett elárusítás szempontjából intézkednek.

Tisztelettel

Budapest Terézvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság
váltóüzlete.

**A Budapest - Terézvárosi Takarékpénztár részvénytársaság
váltóüzlete**

Budapest, VI., Andrásy-ut 5. szám, saját házában.

Vesz és elad

mindennemű **érczértéket, sorsjegyeket és értékpapirokat,** elfogad **tőzsdei megbizásokat,** melyeknek legelőnyösebb kiviteléről kezeskedik.

Bevált mindennemű **kisorsolt értékpapirt és szelvényt díjmentesen.**

Értesítő osztályában készségesen ad felvilágosítást bárkinek minden e szakmába vágó kérdésben.

LE COLUMBUS

Eddig minden tekintetben felülmulthatatlan, különösen egészségi szempontból előnyös, legjobb és legkedveltebb, rövid idő alatt világhírűvé vált

enyvtelen valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvelyek

☞ a fenti védjeggyel ellátva ☜

a t. cz. elárusítók és vevők becses figyelmébe ajánlatik.

Kapható minden dohánytőzsde és norinbergi nagykereskedésben.

DOHÁNY NAGYÁRUDÁK

legelőszóban rendelhetik meg

NYOMTATVÁNYAikat

a

„HUNNIA“ könyvnyomdában

Budapesten

TELEFON. VII., Rombach-utca 1. szám. TELEFON.

az alant megjelölt árak mellett:

1000 db. dohánymegrendelés kistözséreknek $\frac{1}{2}$ iv üres vonal- zással és czégyomattal	frt 2.50
5000 „ ugyanaz	9.—
1000 „ dohánymegrendelés kis tözséreknek $\frac{1}{4}$ iv a nemek meg- nevezésével és czégyomattal	2.50
5000 „ ugyanaz	10.—
1000 „ dohánymegrend. csekély szükségl. $\frac{1}{4}$ iv üres vonalz. „	1.30
5000 „ ugyanaz	5.—
100 iv nagy megrendelés nagy árudáknak 2 db egy iven	2.—
100 „ „ különleges nagy árudáknak	3.—
100 db dohánybeszerzési könyvecske borítékba fűzve	4.—
100 iv Strazza nagy alak $\frac{24}{44}$ ctm. nagys.	1.50
100 „ eladási főkönyv különleges minta (6 évre)	3.—
100 „ beszerzési főkönyv finom erős papira nemek megnevezésével „	4.—
100 „ leltár	2.—
100 „ $\frac{1}{4}$ évi kimutatás	2.50
„ ehhez a betétevek dbja	—03
100 db bélyeg- és váltó megrend. lapok	—25

Azonkívül a fentnevezett, napló (Strazza), és főkönyvi ivék bekötve is szállítatnak és a következők árban számítottak.

1 db 100 ives Strazza kemény kötés vászon hát és sarok	frt 2.30
1 „ 200 „ „ minden további 100 ivvel vastagabb kötésű 1.60 több „	3.50
1 „ 100 ives eladási főkönyv egész vászonkötés	4.—
„ minden további 100 ivvel vastagabb kötésű 3 frttal több „	
1 „ 160 ives beszerzési főkönyv egész vászonkötésű	6.—
„ minden további 100 ivvel vastagabb kötésű 4 frttal több „	

Minden itt fel nem sorolt nyomtatványok bármely alaku és kivitelű fentnevezett könyvnyomda elvállalja és legelőszóban szállítja.

Vidéki megrendelések legelőszóban utánvétel mellett teljesíttetnek.

Tisztelettel kérjük a cég címét figyelmére méltatni.

Eisenschiml és Wachtl

Budapest, Erzsébet tér 9. Bécs, VII., Kaiser trasse 62.

a fényképészet

és

rokon-szakmák

11—13

összes kellékeinek

gyári raktára.

10—10

GUMMI

Eredeti párisi gummi- és halhüvelgek, finomság és jószág tekintetében a kiválókat is felülmúlják, ruzsakonként 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 frtert. **Bouts amor** (rövid) 3 és 4 forint. legfinomabb hölgyzsigarcok 2, 3, 4 és 5 frt. **Női óvszerek** Havas után 2 frt. Mensinger tanár után 2 frt 50 kt. darabonként. Suspensoriumok stb. részletezett árjegyzés szerint. Székküldés titoktartás mellett.

REIF J. specialista BÉCS
I. Stefansplatz, Brandstätte 3.

Praktikus mintagyűjtemény urak részére 5 frt. Árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.